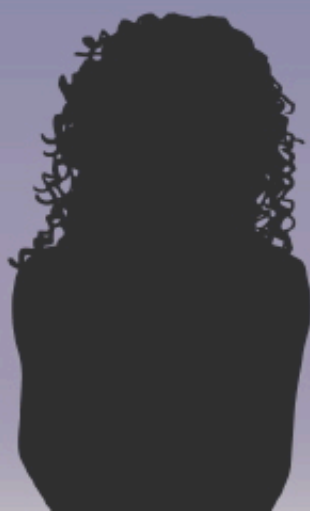

Kazuistiky

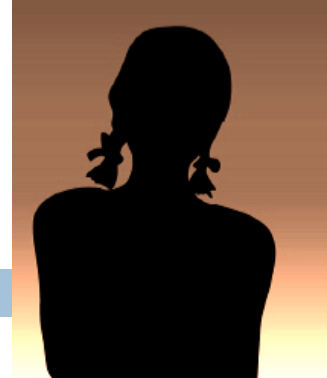

Kazuistika 1

18-ročná žena K.D.

Obvinená 18-ročná K.D.

Stíhaná za obzvlášť závažný zločin vraždy.

Obvinená zavraždila svoju matku po hádke v ich spoločnom byte, z bytu odišla bez pokusu zahladiť stopy, po návrate vyhodila mŕtvolu z okna a prikryla ho plachtou z dôvodu, že „to“ nevyzeralo dobre...

Dezorganizované správanie:

- odchod z domu, návrat do domu
- smrtiacu zbraň - kuchynský nôž odložila do príborníka bez očistenia a opláchnutia
- tenisky, v ktorých spáchala trestný čin, uložila naspäť neumyté do skrine s topánkami

Obvinená 18-ročná K.D.

- *Rodinná anamnéza*
  - matka trpela závislosťou od alkoholu (obv. bola zverená do starostlivosti otca – ale zanedbávaná obidvomi rodičmi)
- *Osobná anamnéza*
  - nezávažná, somaticky zdravá
- *Sociálna anamnéza*
  - základné vzdelanie, slobodná, bezdetná
  - pracovala v eskortnej službe v zahraničí, kde aj bývala
- *Psychiatrická anamnéza*
  - závislosť od pervitínu a marihuany – neliečená, cca pred rokom 1x krátko hospitalizovaná na psychiatrii po akútnej intoxikácii, stav hodnotený ako toxická psychóza

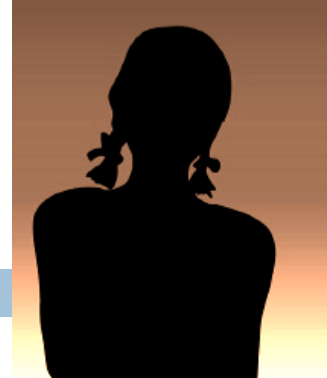
Obvinená 18-ročná K.D.

Pri znaleckom vyšetrení:

- nezistili sa významnejšie psychopatologické symptómy okrem poliekového útlmu (užívala risperidon 3 mg p.d.)
- osobnosť hodnotená ako emočne nestabilná s disocálnymi charakteristikami
- chýbanie jadrových príznakov schizofrénie
- v minulosti sa vyskytla exotoxická psychóza
- rýchle odznenie psychotických príznakov po antipsychotikách
- zhoršená tolerancia aj nižších dávok antipsychotík a manifestácia ich nežiaducich účinkov (EPS) s nutnosťou komedikácie
- anamnesticky (podľa údajov z UVV a od vyšetrovateľa) na začiatku VV boli prítomné psychotické príznaky (o čom svedčia aj písomné produkcie obvinenej)

Forenzné posúdenie

- obvinená v čase, kedy bol spáchaný skutok trpela **prechodnou psychotickou poruchou exotoxickéj genézy** spôsobenou škodlivým užívaním **AMF/MET a THC**, táto porucha viedla u obvinenej v čase spáchania skutku **vymiznutím ovládacích a rozpoznávacích schopností**
- v čase skutku užívala **AMF/MET a THC**, od uvedených látok je **závislá**
- premorbídna osobnosť: **emočne nestabilná s disociálnymi charakteristikami**
- pobyt obvinenej na slobode bol hodnotený ako **pre spoločnosť nebezpečný**, odporúčaná bola **ochranná psychiatrická a protitoxikomanická liečba, ústavnou formou**
- v čase znaleckého vyšetrenia bola **schopná chápať zmysel trestného konania v dostatočnej miere**

Forenzné uvažovanie

PRE

- Akútny psychotický stav v čase skutku, ale už 2x
- Dezorganizované správanie v čase skutku, neničila stopy
- Psychotické písomné produkcie v spise

PROTI

- Motivácia = hádka
- Zlá tolerancia AP
- Premorbídna osobnosť – sklon k maladaptívnemu správaniu
- Syndróm závislosti - sociálne nefunkčná

Kazuistika 2

38-ročný muž J.K.

Obvinený 38-ročný J.K.

3. ZNALECKÉ POSUDZOVANIE

Stíhaný pre zločin lúpeže.

Obvinený násilím otvoril dvere na WC v nemocnici, poškodenú chytil v oblasti krku za blúzku a odtrhol jej dve zlaté retiazky, pričom ju strhol na zem. Poškodenej spôsobil finančnú škodu a zranenia s PN 2 týždne.

- v uvedenom čase obvinený vykonával podmiennečný trest
- s časovým odstupom sa sám k predmetnému činu doznal
- neskôr v časovom súvisi so získaním informácie od advokáta o výške hroziaceho trestu, poprel vykonanie činu
- v minulosti konal podobne – priznal sa k vražde, ktorú nespáchal

Obvinený 38-ročný J.K.

- *Rodinná anamnéza*
  - otec sa liečil na schizofréniu a bol tiež závislý od alkoholu

- *Osobná anamnéza*
  - nezávažná, somaticky zdravý

- *Sociálna anamnéza*
  - vyrastal v disharmonickom rodinnom prostredí
  - základné vzdelanie, znížená známka zo správania na ZŠ
  - ženatý – nefunkčné manželstvo už 12 rokov, 13-ročná dcéra
  - opakovane prepustený z práce (drogy), pred väzbou nezamestnaný
  - býval rôzne, väčšinou podľa pracovného miesta
  - aktuálne išlo o 7. trestné stíhanie – podmiennečné aj nepodmiennečné tresty

Obvinený 38-ročný J.K.

□ *Psychiatrická anamnéza*

- ako 13-ročný bol údajne hospitalizovaný na psychiatrii – nespavosť, poruchy správania v škole, užíval chlorprotixen injekčne (nebola dostupná dokumentácia)
- ako 18-ročný bol údajne liečený ½ roka v PN pre pocity prenasledovania
- nebol na ZVS údajne pre psychologický posudok, popisoval hlasy, prenasledovanie, nespavosť
- pred 7 rokmi počas výkonu trestu mal údajne hlasy, ale o nich nehovoril, veľa pracoval, myslel si, že je prepracovaný, inak mu bolo dobre. Odvtedy cíti, že je zmenený (*Nevie, čo ho zmenilo... vek?*)
- v súčasnosti sa vo VV psychiatricky lieči, užíva haloperidol, tiapridal, tiserцин

Obvinený 38-ročný J.K.

- *Toxikomanická anamnéza*
  - drogy začal užívať ako 13-ročný
  - okrem heroínu vyskúšal skoro všetky drogy
  - užíval najmä marihuanu a pervitín, ktorý
    - šnupal, fajčil, pichal si
    - mal z neho prenasledovanie, halucinácie
  - neužíval ich pravidelne, necíti sa od nich závislý
  - pil nadmerne alkohol (popísal jednoduché ebriety)

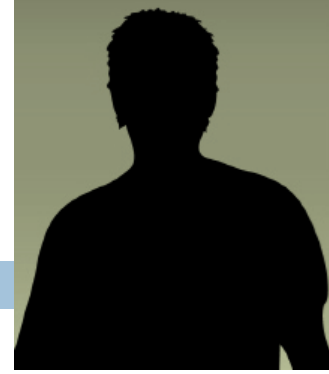
Obvinený 38-ročný J.K.

- POZITÍVNA SCHIZOFRENICKÁ SYMPTOMATIKA
  - aktuálne: nebola pozorovaná
  - anamnesticky: popisoval ju obvinený (v minulosti, nie počas činu) – difúzna paranoidita, sluchové a zrakové halucinácie, bez emočného náboja a bez dopadu na konanie; opísaná bola aj jednou dvojicou znalcov ako asociačné uvoľnenie, ambivalencie, paranoidné bludy s dopadom na konanie, sluchové halucinácie. Ďalší znalci ju pri vyšetrení nepozorovali.
- NEGATÍVNA SCHIZOFRENICKÁ SYMPTOMATIKA
  - aktuálne aj anamnesticky: len veľmi mierna emočná plochosť, oslabenie spontaneity, ľahký kognitívny deficit a istá redukcia záujmov vo väzbe - zhodne aj v predchádzajúcich posudkoch – čo nebolo možné jednoznačne oddiferencovať od premorbídneho stavu – disociálne sa rozvíjajúca osobnosť v neharmonickom rodinnom prostredí bez dostatočných emočných a kognitívnych stimulov.

Forenzné posúdenie

- obvinený trpí na **schizofreniformnú** psychózu, ktorá bola pravdepodobne **toxicky vyprovokovaná**, doteraz však nezanechala závažnejšie trvalé procesuálne zmeny v jeho osobnosti
- premorbídna osobnosť: **disharmonicky štruktúrovaná s disociálnymi charakteristikami**
- vplyvom uvedeného duševného ochorenia u obvineného došlo k **nepodstatnému zníženiu** rozpoznávacích a ovládacích schopností
- motivácia bola **zištná – finančný zisk** (ukradnuté retiazky následne speňažil v záložni)
- správanie v čase činu bolo **zištne motivované, usporiadané**, sú zachované **spomienky**
- odporúčaná bola **psychiatrická ochranná liečba ambulantnou formou**

Forenzné uvažovanie

PRE

- Psychiatrická liečba v anamnéze
- Psychotický stav v ranej dospelosti
- Modrá knižka
- Dobrá tolerancia AP – klasických
- Štrukturálne poruchy myslenia, ambivalencia, bludy, halucinácie

PROTI

- Premorbídna osobnosť
- Opakované trestné činy
- Zištná motivácia skutku
- Usporiadané a racionálne správanie
- Užívanie drog – drogami indukované psychotické príznaky

Kazuistika 3

28-ročný muž R.N.

Obvinený 28-ročný R.N.

Stíhaný za zločin ublíženie na zdraví v štádiu pokusu (11/2012).

Obvinený bodol 2x poškodeného do hrudníka nožom s čepeľou dlhou cca 15 cm bez penetrácie do hrudného koša.

Pri znaleckom vyšetrení:

• k činu: ráno ho napadlo, že zabije Fera, svojho spolubývajúceho z chatky. Všetci sa na neho vykašľali – partnerka mu nechce dávať dcéru, priateľka včera od neho odišla, matka... tak ho napadlo, že niekoho zabije. Fero pozeral TV, dal mu alkohol, aby netrpel. Prichystal si nožík, zavolať políciu a sanitku a pozeral, kedy prídu. Keď už boli blízko, pichol Mira nožíkom. K skutku sa priznáva, neľutuje ho. O hlasoch hovoril len preto, aby mu to prešlo...

Obvinený 28-ročný R.N.

- *Rodinná anamnéza*
  - otec nadmerne pil alkohol, údajne bol od neho závislý, v minulosti bol potrestaný za nenásilný trestný čin
- *Osobná anamnéza*
  - somaticky zdravý, v anamnéze údaj o predčasnom narodení v 7. mesiaci gravidity 15-ročnej matke, bol v inkubátore
- *Sociálna anamnéza*
  - vyrastal v disharmonickom rodinnom prostredí
  - základné vzdelanie, opakovane znížená známka zo správania
  - slobodný – otec 3 detí z 3 partnerských vzťahov – výživné za neho platí jeho matka, s deťmi sa nestretáva, lebo to odmietajú
  - pracoval iba brigádne, v práci zlyhával pre užívanie drog
  - býval rôzne, naposledy na chate s robotníkmi
  - opakovane stíhaný (výživné) - jedenkrát vo VV 3 mesiace, podmienený trest

Obvinený 28-ročný R.N.

- *Psychiatrická anamnéza a abúzy*
  - ako 25-ročný začal počuť hlasy v súvislosti s užívaním pervitínu
  - po prerušení konzumu pervitínu najskôr hlasy prestali, ale postupne už boli, aj keď pervitín nebral
  - začali ho sledovať aj autá (Sýkorovci)
  - pomáhali mu lieky od psychiatra, ale ich neužíval, lebo mu utlmovali účinok drog – THC, AMF/MTF, extáza, kokaín, lysohlávky, anaboliká
  - psychiatricky bol opakovane hospitalizovaný, ambulantne sa neliečil, teraz vo VV berie lieky

Obvinený 28-ročný R.N.

□ Zo zdravotnej dokumentácie:

- **Opakované suicidálne pokusy** (lieky, obesenie)
- **1. PSYCHIATRICKÁ HOSPITALIZÁCIA** – záver: Toxická psychóza (F15.5) – 6/2012 – risperidon 3 mg/deň
- **2. PSYCHIATRICKÁ HOSPITALIZÁCIA** – záver: Toxická psychóza (F15.5) – 6-7/2012 - risperidon 3 mg/deň
- **3. PSYCHIATRICKÁ HOSPITALIZÁCIA** – záver: Toxická psychóza (F15.5) – 8-9/2012 – toxikológia negat., PsychDg: bez systematických a priekazných známk procesuálneho, ale aj psychotického ochorenia - risperidon 2 mg/deň, CHPT – preklad do PsL – do 10.10.2012
- **SKUTOK 2.11.2012**
- **Psychiatrická liečba vo VV:** risperidon 6 mg/deň, venlafaxín 75 mg/deň, klonazepam - uvádza, že počuje hlasy, avšak sú menej naliehavé a intenzívne, nie je vylúčená aj agravácia, nie však úplná simulácia ťažkostí

Obvinený 28-ročný R.N.

□ *Pri znaleckom vyšetrení:*

- sluchové pravdepodobne intrapsychické halucinácie s dopadom na konanie obvineného (načúvacie postoje, mrmot mimo kontext rozhovoru), bez doprovodnej zvýšenej intrapsychickej tenzie. Pozornosť oscilovala v selektivite, ktorá korešpondovala s poruchami vnímania, výrazne bola oslabená aj v koncentrácii a tenacite. Možná agravačná prímes v sekundárnom uvedomovanom úmysle.
- osobnosť premorbídne disharmonicky štruktúrovaná, s disociálnymi charakteristikami, egocentrická, emočne nezrelá, simplexná, zmenená dlhoročnou polymorfnou závislosťou, aktuálne psychoticky alterovaná.

Forenzné posúdenie

- obvinený trpel a aj v súčasnosti trpí **exogénnou psychotickou poruchou**, ktorá v čase spáchania trestného činu viedla k **vymiznutiu jeho rozpoznávacích a ovládacích schopností**
- u obvineného je prítomný aj **syndróm závislosti** od AMF/MFA a škodlivé užívanie alkoholu a iných návykových látok (heroín, THC, extáza, kokaín)
- **motivácia** trestného činu sa javí ako **chorobná**, o čom svedčí aj priebeh činu: náhly nápad bez zrozumiteľnej motivácie voči poškodenému, obvinený nechcel, aby poškodený trpel, preto ho vopred intoxikoval alkoholom, nechcel mu spôsobiť závažné poranenia, vopred zavola sanitku a políciu
- nie je možné predpokladať splnenie účelu liečby závislosti - osobnostné charakteristiky, psychotická porucha, nie je schopný dodržať režim a aktívne participovať na liečbe
- odporúčaná bola **psychiatrická ochranná liečba ústavnou formou**

Obvinený 29-ročný R.N.

Stíhaný za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu pokusu (06/2013).

Obvinený sa počas hospitalizácie v PsL po vzájomnej dohode pokúsil zadusiť spolupacienta, trpiaceho na depresiu.

Závery znaleckého posúdenia:

-obvinený trpí na **toxickú halucinózu s chronickým priebehom, poruchu osobnosti s disociálnymi rysmi a syndróm závislosti** od viacerých psychoaktívnych látok. V súvislosti s chronickou toxickou halucinózou došlo k **podstatnému (forenzne významnému – cca 75% - abstinoval, bral lieky) zníženiu jeho rozpoznávacích a ovládacích schopností**. V čase znaleckého vyšetrenia obvinený **chápe zmysel trestného konania**. Ak po absolvovaní adekvátnej liečby opätovo úmyselne nebude užívať predpísanú psychofarmakologickú liečbu a úmyselne sa intoxikuje drogami, bude plne zodpovedný za následky svojho konania.

Obvinený 29-ročný R.N.

Pri znaleckom vyšetrení:

- priznal spáchanie trestného činu
- spáchal ho na verejne prístupnom mieste
- k motívu uviedol, že ho poškodený o usmrtenie požiadal, okrem toho „vyzeral starý a prepitý, hlasy ho presvedčili, že sa ukryje vo väzení pred mafiou, bránil sa pred hlasmi, že nie je správne zabiť starého človeka, bál sa, že ak to urobí, vo väzení mu ublížia...“.
- priznal, že on navrhol, aby poškodený napísal vysvetľujúci list a aj navrhol spôsob usmrtenia
- posúdenie: na motivácii sa zúčastnili paranoidita, perzekučné bludy, halucinácie, ambivalencia, porucha vyšších citov, ale aj istá racionálna úvaha (ktorá však diagnózu schizofrénie nevylučuje). Z uvedených dôvodov je možné motiváciu jeho správania hodnotiť ako patologickú (chorobnú).

Obvinený 28-ročný R.N.

□ *Pri znaleckom vyšetrení:*

- komplexná schizofrenická symptomatika: pozitívne (najmä bludy a halucinácie), negatívne (anhedónia, znížená expresia emócií, sociálna neobratnosť vedúca k sociálnej izolácii) a kognitívne symptómy (poruchy pracovnej pamäti) medzi nimi aj jadrové príznaky schizofrénie (štrukturálne poruchy myslenia, intrapsychické halucinácie, komentujúce halucinácie, riadenie konania pod vplyvom vonkajších síl).
- osobnosť premorbídne disharmonicky štruktúrovaná, s disociálnymi charakteristikami, egocentrická, emočne nezrelá, simplexná, zmenená dlhoročnou polymorfnou závislosťou, aktuálne psychoticky alterovaná.

Forenzný rozbor prípadu

- ❑ 13-ročný začal konzumovať drogy
- ❑ po 14 rokoch konzumu drog a rozvoji závislosti sa vyvinuli opakované toxické psychotické stavy, kvôli ktorým bol psychiatricky opakovane hospitalizovaný a preložený do PsL
- ❑ po prepustení z PsL spáchal **1. trestný čin** – akútna psychotická porucha – vymiznutie rozpoznávacích a ovládacích schopností – neschopný chápať zmysel tr. konania
- ❑ opätovne bol ústavne liečený v PsL, kde abstinoval, pravidelne užíval lieky, podroboval sa režimu – jeho duševný stav bol viac kompenzovaný – avšak počas hospitalizácie spáchal **2. trestný čin** – po ňom bol vyšetrovaný druhou dvojicou znalcov - toxická halucinóza s chronickým priebehom, porucha osobnosti s disociálnymi rysmi a syndróm závislosti na viacerých psychoaktívnych látkach – chronická psychotická porucha – podstatné zníženie (75%?) rozpoznávacích a ovládacích schopností - schopný chápať zmysel tr. konania

Odborné poznámky k prípadu

- ❑ toxická psychóza (resp. jej forma toxická halucinóza) sa nevyskytuje obligatórne u každého konzumenta drogy, ale predpokladá sa istá biologická predispozícia
- ❑ uvažuje sa o príbuznosti tejto predispozície a predispozície pre schizofréniu
- ❑ stáva sa, že konzum drog spustí schizofrenickú psychózu
- ❑ pacienti s duálnymi diagnózami, t.j. konzumom drog a schizofréniou majú vyššiu predispozíciu ku kriminálnemu správaniu

Obvinený 28-ročný R.N.

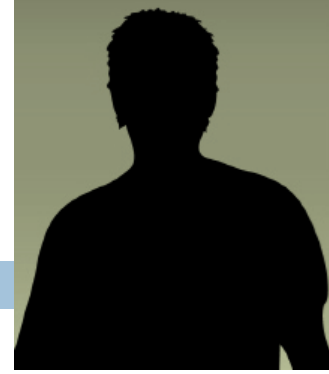
- v roku 2012 sa ako komplikácia konzumu drog rozvinula u obvineného **toxická psychóza**, ktorej priebeh sa v neskôr **chronifikoval**
- v rokoch 2013-2014 sa u neho začala rozvíjať **chronicky prebiehajúca endogénna paranoidná psychóza**, ktorej chronické farmakorezistenčné príznaky boli u neho prítomné aj v čase spáchania 2. skutku a posledného znaleckého psychiatrického vyšetrenia, napriek liečbe antipsychotikami
- uvedené podporuje **dobrá tolerancia liekov** a dlhodobé **pretrvávanie psychotickej symptomatiky** aj napriek **abstinencii drog** v chránenom prostredí
- nepriaznivým prognostickým faktorom bolo **prostredie väzby**, ktoré predstavuje psychickú záťaž
- dôležitým diferenciálne diagnostickým kritériom je aj celkové trvanie psychotickej symptomatiky, ktoré podľa diagnostických kritérií v prípade toxickej psychózy **nemá presiahnuť 6 mesiacov**. V prípadoch, keď pretrváva dlhšie, stanoví sa diagnóza **schizofrenickej psychózy**.

Forenzný rozbor prípadu

- rozvoj schizofrenickej a toxickej psychotickej symptomatiky nebolo u obvineného možné jednoznačne časovo od seba oddeliť, išlo o postupný prekrývajúci sa proces
- v čase spáchania 2. skutku činu viedla shizofrenická porucha k vymiznutiu rozpoznávacích a ovládacích schopností, pretože podmienila aj chronické osobnostné zmeny (napr. patologická motivácia - nepochopiteľná, nezištná)
- uvedené závery bolo možné konštatovať len vďaka poznaniu ďalšieho vývoja stavu obžalovaného a boli v súlade so závermi predchádzajúcich znaleckých posudkov, resp. z nich vychádzali.

Forenzné posúdenie

- obvinený trpí na **chronicky** prebiehajúcu **schizofrenickú paranoidnú** psychózu, ktorá bola **toxicky vyprovokovaná** a zanechala závažnejšie trvalé procesuálne zmeny v jeho osobnosti
- premorbídna osobnosť: **disharmonicky štruktúrovaná** s **disociálnymi charakteristikami**, **emočne nestabilná**, **simplexná**, **depravovaná** dlhoročnou závislosťou od drog
- vplyvom uvedeného duševného ochorenia u obvineného došlo k **vymiznutiu** rozpoznávacích a ovládacích schopností
- motivácia bola **chorobná** (nepochopiteľná, nezištná)
- správanie v čase činu bolo však **usporiadané**, sú zachované **spomienky**
- odporúčaná bola **psychiatrická ochranná liečba** ústavnou formou

Rozpory v záveroch a posúdení

- žiadosť o napísanie listu na rozlúčku v prípade 2. skutku
- výsledok psychoDg vyšetrenia z 8-9/2012 – nepotvrdilo systematické a priekazné známky procesuálneho, ale aj psychotického ochorenia, i keď klinicky boli prítomné a popisované ako chronické v ZP z 08/2013, ale aj psychiatrických hospitalizácií v NOO a ÚVTOS Trenčín v rokoch 2013-2014
- nejednoznačné diferenciálne diagnostické odlišenie (klinické, časové) toxických a endogénnych psychotických stavov a tiež osobnostných charakteristík
- percentuálne vyjadrenie zníženia rozpoznávacích a ovládacích schopností
- pokojné vystupovanie obžalovaného počas HP, ktorý na otázku súdu opakoval nasledovné: „som závažne duševne chorý človek, ktorý mal v čase činu vymiznuté rozpoznávacie a ovládacie schopnosti“

Forenzné uvažovanie

PRE

- Predčasné narodenie 15-ročnej matke
- Dobrá tolerancia AP
- Bizarný priebeh skutkov
- Chronické psychotické príznaky, aj bez drogy a na AP liečbe, 06/2013

PROTI

- Otec závislý od alkoholu, trestne stíhaný
- Sociálne nefunkčný
- Opakovane trestne stíhaný
- Psychotické príznaky indukované drogou – 11/2012
- Aj racionálne úvahy v čase spáchania 2. skutku